

Kirikute ja koguduste seaduse muutmise seadus

Kirikute ja koguduste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

”(7) Kogudus võib kuuluda ühte kirikusse või koguduste liitu.”;

2) paragrahvi 3 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”§ 3. Usulise ühenduse põhitegevus ja tegevuspiirangud”;

3) paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

”(2¹) Kirik, kogudus, koguduste liit ja klooster ei või oma tegevuses juhinduda välisriigis asuvast märkimisväärse mõjuga isikust või ühendusest või olla põhikirjaliselt, lepinguliselt, tegevuse aluseks olevate muude dokumentide alusel või majanduslikult seotud välisriigis asuva usulise ühenduse, vaimuliku keskuse, juhtorgani või vaimuliku juhiga, kui eespool nimetatud vaimulik keskus, juhtorgan, vaimulik juht, isik või ühendus kujutab ohtu Eesti riigi julgeolekule või põhiseaduslikule või avalikule korrale. Oht Eesti riigi julgeolekule või põhiseaduslikule või avalikule korrale võib muu hulgas esineda siis, kui eespool nimetatud vaimulik keskus, juhtorgan, vaimulik juht, isik või ühendus toetab või on toetanud sõjalist agressiooni või kutsunud üles sõjale, terrorikuriteole või muul viisil relvajõu õigusvastasele kasutamisele või vägivallale.”;

4) paragrahvi 4 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna ”mittetulundusühing” sõnadega ”või sihtasutus”;

5) paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

”(1¹) Usuühing ei või oma tegevuses juhinduda välisriigis asuvast märkimisväärse mõjuga isikust või ühendusest või olla põhikirjaliselt, lepinguliselt, tegevuse aluseks olevate muude dokumentide alusel või majanduslikult seotud välisriigis asuva juhtorgani või ühendusega, kui eespool nimetatud juhtorgan, isik või ühendus kujutab ohtu Eesti riigi julgeolekule või põhiseaduslikule või avalikule korrale. Oht Eesti riigi julgeolekule või põhiseaduslikule või avalikule korrale võib muu hulgas esineda siis, kui eespool nimetatud juhtorgan, isik või ühendus toetab või on toetanud sõjalist agressiooni või kutsunud üles sõjale, terrorikuriteole või muul viisil relvajõu õigusvastasele kasutamisele või vägivallale.”;

6) paragrahvi 4 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(2) Usuühing kantakse mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse mittetulundusühingute seaduse või sihtasutuste seadusega ettenähtud korras. Usuühingu põhikirja või kandeavaldusele lisatud asutamislepingu, asutamisosuse ja muu tegevust reguleeriva alusdokumendi või lepingu seaduses sätestatud nõuetele vastavuse kindlakstegemiseks pöördub Tartu Maakohtu registriosakond (edaspidi *registripidaja*) seisukoha saamiseks ministeeriumi poole, kelle valitsemisalas on usuliste ühendustega seotud küsimused, ning vajaduse korral pikendab kandeavalduse läbivaatamise tähtaega kuni kolme kuuni. Vajaduse korral kaasab ministeerium seisukoha koostamisse eksperte.”;

7) paragrahvi 5 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

8) paragrahvi 6 lõikes 2 asendatakse sõnad "Kiriku, koguduse ja koguduste liidu" sõnadega "Usulise ühenduse";

9) paragrahvi 7 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"Usulise ühenduse nimi peab olema kirjutatud ladina tähtedega ja sisaldama sõna "kirik", "kogudus" või "klooster" või sõnu "koguduste liit" ning selgelt erinema teistest mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud juriidiliste isikute nimedest ega või olla eksitav tegevuse eesmärgi, ulatuse ega õigusliku vormi osas ega näida teisi usulisi ühendusi nende tahet omamata usutunnistusest ühendavana.";

10) paragrahvi 7 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

"(1¹) Koguduste liidu nimes võib sisalduda registrisse kantud kiriku nimi, kui see võimalus tuleneb kiriku põhikirjast või koguduste liidu ja kiriku vahel sõlmitud lepingust.";

11) paragrahvi 7 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna "võib" sõnaga "tsiviilkohtumenetluses";

12) paragrahvi 12 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

"(1¹) Usulise ühenduse põhikirjas võib ette näha erisusi mittetulundusühingute seaduses liikmete ja juhtimise kohta sätestatud, kui need tulenevad usulise ühenduse ajalooliselt väljakujunenud õpetusest ja struktuurist ning erisused on kooskõlas käesoleva seaduse § 3 lõikes 2¹ sätestatuga. (1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetega seotud otsuse tegemise või otsuse tegemisel osalemise õigust ei või põhikirjaga anda välisriigis asuvale juhtorganile, vaimulikule keskusele, vaimulikule juhile ega ühendusele, kes kujutab ohtu Eesti riigi julgeolekule või põhiseaduslikule või avalikule korrale. Oht Eesti riigi julgeolekule või põhiseaduslikule või avalikule korrale esineb muu hulgas siis, kui eespool nimetatud juhtorgan, vaimulik keskus, vaimulik juht või ühendus toetab või on toetanud sõjalist agressiooni või kutsunud üles sõjale, terrorikuriteole või muul viisil relvajõu õigusvastasele kasutamisele või vägivallale.";

13) paragrahvi 14 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"(1) Usulise ühenduse asutamislepingu, põhikirja või selle muudatuste seaduses sätestatud nõuetele vastavuse või juhatuse liikme suhtes, kes ei ole Eesti Vabariigi kodanik, käesoleva seaduse § 23 lõikes 2¹ sätestatud takistuste puudumise kindlakstegemiseks pöördub registripidaja seisukoha saamiseks ministeeriumi poole, kelle valitsemisalas on usuliste ühendustega seotud küsimused, ning vajaduse korral pikendab kandeavalduse läbivaatamise tähtaega kuni kolme kuuni. Vajaduse korral kaasab ministeerium seisukoha koostamisse eksperte.";

14) paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

"(1¹) Registripidaja päringule usulise ühenduse juhatuse liikme suhtes käesoleva seaduse § 23 lõikes 2¹ sätestatud takistuste puudumise kohta vastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ministeerium kolme tööpäeva jooksul päringu saamisest arvates.";

15) paragrahvi 14 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"2) usulise ühenduse tegevus kujutab ohtu riigi julgeolekule või põhiseaduslikule või avalikule korrale või kahjustab tervist, kõlblust või teiste inimeste õigusi ja vabadusi.";

16) paragrahvi 15 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

"(5) Registrisse kantud andmete muutmise avalduse läbivaatamisel kohaldab registripidaja käesoleva seaduse §-s 14 sätestatud.";

17) paragrahvi 17 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

18) paragrahvi 20 lõikes 2 asendatakse sõnad "töö- ja elamisluba" sõnadega "elamisluba või viisat";

19) paragrahvi 20 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

"(3) Usulise ühenduse vaimulik ei saa olla isik:

1) kellele on viimase kümne aasta jooksul keeldutud elamisloa andmisest või kelle elamisloa pikendamisest on keeldutud või kelle elamisluba on kehtetuks tunnistatud alusel, et isik kujutab või võib kujutada ohtu riigi julgeolekule;

2) kellele on viimase viie aasta jooksul keeldutud viisa andmisest või kelle viisa pikendamisest on keeldutud või kelle viisa on kehtetuks tunnistatud või tühistatud alusel, et isik kujutab või võib kujutada ohtu riigi julgeolekule.

(4) Usulise ühenduse juhi või vaimuliku ametinimetus peab olema kirjutatud ladina tähtedega ja see ei või olla eksitav tegevuse eesmärgi ega ulatuse osas. Usuline ühendus, kelle huve on kahjustatud juhi või vaimuliku ametinimetuse õigustamatu kasutamisega, võib tsiviilkohtumenetluses nõuda selle õigustamatu kasutamise lõpetamist, samuti tekitatud kahju hüvitamist.";

20) paragrahvi 21 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna "võib" sõnaga "tsiviilkohtumenetluses";

21) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

"(2¹) Juhatuse liige ei saa olla isik:

1) kellele on viimase kümne aasta jooksul keeldutud elamisloa andmisest või kelle elamisloa pikendamisest on keeldutud või kelle elamisluba on kehtetuks tunnistatud alusel, et isik kujutab või võib kujutada ohtu riigi julgeolekule;

2) kellele on viimase viie aasta jooksul keeldutud viisa andmisest või kelle viisa pikendamisest on keeldutud või kelle viisa on kehtetuks tunnistatud või tühistatud alusel, et isik kujutab või võib kujutada ohtu riigi julgeolekule.";

22) seadust täiendatakse §-ga 31² järgmises sõnastuses:

"§ 31². Käesoleva seaduse § 3 lõike 2¹, § 4 lõike 1¹, § 12 lõike 1² ja § 23 lõike 2¹ rakendamine

(1) Usuline ühendus või usuühing, mille põhikiri, juhatuse koosseis või tegevus ei ole vastavuses käesoleva seaduse § 3 lõikes 2¹, § 4 lõikes 1¹, § 12 lõikes 1² või § 23 lõikes 2¹ sätestatud nõuetega, peab oma põhikirja, juhatuse koosseisu ja tegevuse viima eespool nimetatud nõuetega vastavusse ning esitama avalduse muudatuste mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kandmiseks kahe kuu jooksul nimetatud sätete jõustumisest arvates.

(2) Registripidaja ei käsita käesoleva paragrahvi lõikest 1 tulenevalt esitatud kandeavalduse lahendamisel kande tegemist takistava puudusena usulise ühenduse või usuühingu registrisse kantud põhikirja rakendamata jätmist selles osas, mis nõuab käesoleva seaduse § 3 lõikes 2¹, § 4 lõikes 1¹, § 12 lõikes 1² või § 23 lõikes 2¹ nimetatud isiku või juhtorgani osalemist otsuse vastuvõtmises, heakskiitmises või kinnitamises.

(3) Registripidaja ei käsita kirikusse kuuluva koguduse või kloostri või koguduste liitu kuuluva koguduse kandeavalduse lahendamisel kande tegemist takistava puudusena käesoleva seaduse § 15 lõike 2 järgimata jätmist, samuti käesolevas lõikes eespool nimetatud koguduse või kloostri põhikirja rakendamata jätmist selles osas, mis nõuab kiriku või koguduste liidu juhtorgani osalemist otsuse vastuvõtmises, heakskiitmises või kinnitamises, kui:

1) kandeavalduse esitanud kogudus või klooster kuulub kirikusse või koguduste liitu, mille põhikiri, juhatuse koosseis või tegevus ei ole vastavuses käesoleva seaduse § 3 lõike 2¹, § 4 lõike 1¹, § 12 lõike 1² või § 23 lõike 2¹ nõuetega, või

2) on jõustunud kohtuotsus selle kiriku või koguduste liidu sundlõpetamise kohta käesoleva seaduse § 16 lõikes 3 nimetatud alusel.”.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 9. aprill 2025